

Deficitul bugetar a urcat la 3,24% din PIB, dupa primele patru luni din acest an

Deficitul bugetar a urcat la 3,24% din Produsul Intern Brut (PIB) dupa primele patru luni din acest an, soldul negativ cifrându-se la 57,29 miliarde de lei, fata de 35,88 miliarde de lei sau 2,06% din PIB dupa primele trei luni, potrivit datelor publicate luni de Ministerul Finantelor.

"Executia bugetului general consolidat în primele patru luni ale anului 2024 s-a încheiat cu un deficit de 57,29 miliarde de lei, respectiv 3,24% din PIB fata de deficitul de 27,35 miliarde de lei, respectiv 1,70% din PIB aferent celor patru luni ale anului 2023", precizeaza MF.

Conform sursei citate, deficitul lunii aprilie 2024 a fost influentat si de suma de 9,33 miliarde lei (0,53% din PIB) reprezentând plata în avans a pensiilor si a altor drepturi prevazute de legile speciale, aferente lunii mai, din bugetul asigurarilor sociale de stat (8,31 miliarde lei) si bugetul de stat (1,02 miliarde lei) conform HG nr. 422/2024.

Veniturile totale au însumat 182,7 miliarde de lei în primele patru luni ale anului 2024, înregistrând o crestere de 15,3% în ritm anual, sustinuta cu precadere de încasarile din venituri curente - contributiile de asigurari, TVA, impozit pe profit, impozit pe salarii si venituri nefiscale -, respectiv de fondurile europene.

Încasarile din impozitul pe salarii si venit au totalizat 15,59 miliarde lei, consemnând o dinamica pozitiva de 19,0% (an/an). Veniturile din impozitul pe salarii au înregistrat un avans de 21,3%, peste evolutia fondului de salarii din economie (17,8%), evolutia acestei categorii de încasari fiind influentata de modificarea reglementarilor privind facilitatile fiscale acordate salariatilor din sectorul constructii, agricol, industria alimentara si a activitatilor de creare de programe pentru calculator (OUG nr. 93/2023 si Legea nr. 296/2023), majorarea salariului minim brut pe tara garantat în plata (HG nr. 900/2023), precum si majorarea salariului minim brut pe tara garantat în plata pentru sectoarele constructii, agricol si industria alimentara (OUG nr. 93/2023).

Totodata, evolutii pozitive au fost înregistrate si în cazul încasarilor din impozitul pe veniturile din pensii (58,7%) si aferente declaratiei unice (32,3%).

Pe de alta parte, încasarile din impozitul pe dividende au consemnat o contractie de 23,7%, pe fondul unui efect de baza ridicat (cresterea semnificativa a dividendelor din ianuarie 2023 distribuite în baza situatiilor financiare interimare întocmite în cursul anului 2022, cu retinerea cotei de impozit de 5%).

Contributiile de asigurari au înregistrat 61,44 miliarde lei, în crestere cu 21,5% (an/an), peste evolutia fondului de salarii din economie. Evolutia acestor încasari a fost influentata pozitiv de modificarea reglementarilor privind facilitatile fiscale acordate salariatilor din sectorul constructii, agricol, industria alimentara si a activitatilor de creare de programe pentru calculator, majorarea salariului minim brut pe tara garantat în plata si majorarea salariului minim brut pe tara garantat în plata pentru sectoarele constructii, agricol si industria alimentara. Negativ a influentat restituirile sumelor retinute cu titlul de CASS din veniturile din pensii (efect bugetar de -0,14 miliarde lei, conform OUG nr. 4/2023).

Încasarile din impozitul pe profit au însumat 9,23 miliarde lei, consemnând o crestere substantiala de 44,7% (an/an), sustinuta de avansul veniturilor din impozitul pe profit de la agentii economici si banci comerciale (+45,3%), pe fondul încasarilor substantiale din luna aprilie 2024, reprezentând plati anticipate trimestriale ale impozitului pe profit si impozitul minim pe cifra de afaceri (Legea nr. 296/2023). Evolutia acestei categorii de încasari a fost influentata si de redirectionarea din impozitul pe profit a sumei de -0,3 miliarde lei pentru efectuarea de sponsorizari si/sau acte de mecenat sau acordarea de burse private (conform Legii nr. 322/2021).

Încasarile nete din TVA au înregistrat 38,57 miliarde lei, în crestere cu 17,7% (an/an). De asemenea, valoarea restituirilor de TVA s-a majorat cu 5,7% fata de nivelul rambursat în aceeași perioada a anului trecut (9,79 miliarde lei în ianuarie - aprilie 2024, comparativ cu 9,26 miliarde lei în ianuarie - aprilie 2023).

Evolutia încasarilor din taxa pe valoare adaugata a fost sustinuta si de modificarile fiscale aduse prin Legea nr. 296/2023: aplicarea cotei standard de TVA pentru alimente cu zahar adaugat (peste 10 g/100 g produs) si cresterea cotei de TVA de 5% la 9% pentru dreptul de utilizare a facilitatilor sportive, pentru livrarea locuintelor ca parte a politicii sociale, livrarea si instalarea de panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de caldura si alte sisteme de încălzire de înalta eficienta etc.

Veniturile din accize au însumat 11,98 miliarde lei, înregistrând o contractie de 8,4%, determinata de scaderea încasarilor din accizele pentru produsele din tutun (-27,1% an/an), pe fondul unui efect de baza ridicat aferent lunii aprilie 2023. Totodata, încasarile din accizele pentru produsele energetice înregistreaza în perioada analizata o crestere de 11,9% (an/an), sustinuta de o dinamica pozitiva a consumului de carburanti.

"Evolutia lunara a încasarilor din accize prezinta în general o volatilitate mai ridicata, determinata de politica operatorilor economici de antrepozitare fiscala a produselor accizabile", spune MF.

Veniturile nefiscale au însumat 15,24 miliarde lei, înregistrând un avans de 19,5% (an/an), iar sumele rambursate de Uniunea Europeana în contul platilor efectuate si donatii au totalizat 15,23 miliarde lei, în crestere cu 16,4% (an/an).

În ceea ce priveste cheltuielile bugetului general consolidat, în suma de 239,99 miliarde lei, acestea au crescut în termeni nominali cu 29,2% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimat ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile pe anul 2024 au înregistrat o crestere cu 2 puncte procentuale fata de aceeași perioadă a anului 2023, de la 11,6% din PIB la 13,6% din PIB.

Cheltuielile de personal au însumat 50,33 miliarde lei, în crestere cu 20,7% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimat ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezinta un nivel de 2,8% din PIB, cu 0,2 puncte procentuale mai mari fata de aceeași perioadă a anului precedent, tinând cont de cresterile salariale acordate în anul 2023.

Cheltuielile cu bunuri si servicii au fost de 30,28 miliarde lei, în crestere cu 27,5% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. O crestere se reflecta la bugetele locale, respectiv 23,9% comparativ cu aceeași perioadă din 2023, precum si la bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate de 24,7% pentru decontarea medicamentelor cu si fara contributie personala si a medicamentelor utilizate în programele nationale de sanatate.

Cheltuielile cu dobânzile au fost de 13,78 miliarde lei, cu 1,11 miliarde lei mai mari fata de aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile cu asistenta sociala au fost de 83,73 miliarde lei, în crestere cu 26,3% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Evolutia cheltuielilor cu asistenta sociala a fost influentata, în principal, de majorarea de la 1 ianuarie 2024, cu 13,8% a punctului de pensie, respectiv de la 1.785 lei la 2.032 lei, a indemnizatiei sociale pentru pensionari (pensia minima) de la 1.125 lei la 1.281 lei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Cheltuielile cu asistenta sociala au fost influentate si de platile suportate de la bugetul de stat pentru compensarea facturilor aferente consumului de energie electrica si gaze naturale, respectiv pe cele patru luni ale anului 2024, care au fost în suma de 1,93 miliarde lei, precum si de suma de 9,33 miliarde lei (0,53% din PIB) reprezentând plata în avans a pensiilor si a altor drepturi prevazute de legile speciale, aferente lunii mai, din bugetul asigurarilor sociale de stat (8,31 miliarde lei), respectiv si din bugetul de stat (1,02 miliarde lei), conform HG nr. 422/2024.

Cheltuielile cu subventiile au fost de 5,02 miliarde lei, în principal, aceasta suma reprezinta subventii pentru transportul de calatori, pentru sprijinirea producatorilor agricoli, precum si pentru schema de compensare pentru consumul de energie electrica si gaze naturale al consumatorilor noncasnici (901,08 milioane lei) care reprezinta 17,95% din total subventii.

Alte cheltuieli au fost de 6,16 miliarde lei, reprezentând în principal, burse pentru elevi si studenti, sustinerea cultelor, despagubiri civile.

În luna aprilie 2024, au fost efectuate plati aferente titlurilor de plata emise de Autoritatea Nationala pentru Restituirea Proprietatilor potrivit Legii nr. 165/2013 si a Legii nr. 164/2014, de catre Ministerul Finantelor în valoare de 1,67 miliarde lei.

Cheltuielile privind proiectele finantate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subventiile de la Uniunea Europeana aferente agriculturii) au fost de 18,48 miliarde lei, cu 21,52% mai mari comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile pentru investitii, care includ cheltuielile de capital, precum si cele aferente programelor de dezvoltare finantate din surse interne si externe, au fost în valoare de 31,28 miliarde lei, fiind de 1,6 ori mai mari fata de aceeași perioadă a anului precedent, când au fost în valoare de 19,29 miliarde lei.

Bugetul pentru acest an este construit pe un deficit în scadere la 5% din PIB, de la 5,68% din PIB în 2023.